

5. Управління розвитком людського потенціалу територіальної громади в інноваційно-знанневому суспільстві / уклад. Ю. О. Куц, В. В. Мамонова, С. В. Газарян. К.: НАДУ, 2012. 44 с.

Світлана СКОЧИЛАС

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ

ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У КОНТЕКСТІ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

В умовах сучасної кризи економіки в Україні все більшого значення набувають питання розробки нових підходів до засад управління. Одним з факторів, що стримують його ефективність є відсутність теоретичної, методичної та практичної єдності щодо отримання інформації. У свою чергу, це позначається на якості прийняття рішень. Саме тому має місце необхідність удосконалення та практичного впровадження такої системи аналітичного забезпечення, яка б була зорієнтована на вирішення актуальних завдань, які стоять перед суб'єктами господарювання, зокрема підвищення конкурентоспроможності бізнесу та його економічний розвиток.

Підготовка та прийняття управлінського рішення — це органічна частина процесу управління, ключовий етап його циклу. Сутність управлінського рішення має бути пов'язана із сутністю управління. Якщо сутність управління виробництвом можна розглядати як цілеспрямований вплив суб'єкта на об'єкт яким управляють, то під сутністю управлінського рішення треба розуміти обґрунтування й формулювання цього впливу. Для того, щоб прийняти максимально правильне рішення, яке буде якнайкраще відповідати цілям підприємства та мати мінімальну частку ризику, потрібно врахувати всі існуючі ризики та оптимізувати сам процес прийняття рішень.

Аналітичне забезпечення – це процес підготовки аналітичної інформації, який можна розділити на кілька ключових етапів, це: збір, реєстрація та узагальнення даних; перевірка інформації для забезпечення необхідної якості; аналітичне опрацювання; збереження та передача інформації; формування інформаційного базису для розроблення рішень. Метою аналітичного забезпечення управління підприємством є створення інформаційної бази, прийняття та оцінки обґрунтованих управлінських рішень, проявлення ступеня їх реалізації, про які доцільно інформувати керівництво підприємства або зарубіжних партнерів (за їх участі в статутному капіталі та управлінні).

Без отримання якісної інформації неможливе ефективне функціонування

підприємства. Як складова системи управління, аналітичне забезпечення дає можливість отримати та використовувати оперативну, релевантну інформацію, яка дозволяє контролювати поточну діяльність підприємства, планувати його стратегію і тактику, оцінювати й аналізувати результати діяльності.

Узагальнена та перевірена інформація підлягає аналізу шляхом застосування аналітичних і економіко-математичних методів для дослідження динаміки, структури, взаємозв'язку між явищами та процесами, що визначають рівень безпеки. Результатом функціонування аналітичного забезпечення повинні бути звіти, документи, довідки та вихідна інформація, що є основою для прийняття рішень і контролю над виконанням поставлених завдань.

Недостатній рівень інформаційного забезпечення системи управління призводить до зростання ризику прийняття економічно необґрунтованих управлінських рішень, неоптимального використання внутрішніх резервів підприємства, зростання ризику підприємницької діяльності, недооцінки рівня попиту та пропозиції на ринку товарів і послуг та ін. Занадто великий обсяг аналітичної інформації може призвести до неможливості опрацювання всієї інформації, зниження ймовірності оцінки найбільш доцільної та достовірної інформації, прийняття помилкових управлінських рішень. Для системи управління необхідна тільки та інформація, на основі якої формуються рішення.

Головна мета системи інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень полягає в тому, щоб на базі зібраних вихідних даних одержати вторинну, оброблену інформацію, що є основою для прийняття управлінських рішень. Досягнення цієї мети передбачає вирішення низки часткових завдань, таких, як збір первинної інформації, її класифікацію і збереження, розподіл між структурними підрозділами підприємства, підготовку до опрацювання, власне опрацювання (перетворення), забезпечення прямих і зворотних зв'язків у її циркуляції та ін.

Ефективність системи управління напряму залежить від рівня якості аналітичного забезпечення та аналітичної результативної інформації, що впливає на вибір альтернативних управлінських рішень та прийняття інформаційно-обґрунтованих управлінських рішень.

Забезпечення високого рівня якості аналітичної інформації дозволяє здійснити своєчасне накопичення корисної аналітичної інформації, а на її основі – розробку та оцінку альтернативних управлінських рішень з вибором найбільш оптимального та раціонального інформаційно-обґрунтованого рішення в конкретних умовах господарювання. Прийняття управлінського рішення на заключному етапі складного процесу управління значною мірою визначає рівень його якості, забезпечує конкурентоспроможність та

ефективність функціонування суб'єкта господарювання. Саме прийняття рішення становить сутність управлінського процесу, його вихідну та найбільш відповідальну стадію, визначає рівень продуктивності та ефективності всієї системи та процесів менеджменту. Більше того, прийняття управлінських рішень є завершальним етапом процесу управління та визначає його результат.

Дотримання якісних характеристик аналітичної інформації покращує рівень якості аналітичних показників, які є вихідною базою оцінки і обґрунтування основних заходів щодо вдосконалення та підвищення результативності управління, а від якості аналітичної інформації залежить якість прийняття управлінських рішень та оцінка діяльності системи управління, є цілеспрямований процес вивчення стану і тенденцій розвитку основних елементів системи управління.

Вважаємо, що впровадження системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління дозволить:

- поліпшити ефективність виробництва та результати діяльності підприємства на основі управління прибутком і витратами;
- раціонально розподіляти та використовувати наявні ресурси;
- оптимізувати витрати підприємства та дозволить швидко та достовірно визначати собівартість продукції;
- поліпшити платоспроможність підприємства на основі ефективного управління грошовими потоками;
- підвищити якість та оперативність прийняття управлінських рішень.

Організація ефективної системи аналітичного забезпечення дозволить створити більш ефективну і стійку систему управління за допомогою таких процедур: упорядкування документів; скорочення часу ручної обробки інформації та її пошуку; зменшенням терміну прийняття управлінських рішень; захист даних від несанкціонованого доступу.

Використані джерела

1. Барановська С. П. Обліково-аналітичне забезпечення як невід'ємна складова управління підприємством. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*. 2012. № 722. С. 8-11.
2. Гоголь Т.А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу : монографія. Чернівці : Лозовий В.М., 2014. 384 с.
3. Іващенко Г.А., А.С. Скрипай Інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень на підприємстві. *Економічний аналіз Тернопільського національного економічного університету*. 2015. Том 21, № 2. С. 86-92.
4. Рябенко Л.М. Аналітичне забезпечення розробки і реалізації управлінських стратегічних рішень. *Економіка і суспільство. Мукачівський державний університет*. 2017. Вип.13. С.1400-1407. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/13_2017.pdf.